

L'ESQUEVELLA

DE LA TORRATXA

Bar abissini.

- Què pendrà, el senyor!
- Vós direu: un xop negre!

TOROS ARENAS

Debut del excel·lent mexicà
SILVERIO PEREZ

Despedida de noviller de
RAFAELILLA

== MATADORS ==

Miguel Palomino
Rafaelilla
Silverio

Entrada 1'75 ptes.

ARMERIA
RADIOS
VARIES
MARQUES

ESCOPETES DE CAÇA
VENDES AL COMPTA I A TERMINIS

RADIO SALMERON
SALMERON, 105 - BARCELONA - Tel. 78280
Es sol·liciten agents

CLÍNICA GALLEGO

○
Vies urinàries - Matriu - Sífilis
Impotència - Diatèrma - Raigs X

○
Director: Doctor J. RIU Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9
Diumenges, de 10 a 1 NOU DE LA RAMBLA, 18

Ganiveteria ARTERO

REGISTRADA

Casa assortida en tota mena
d'eines de tall del ram per-
ruquer. -:- Especialitzada en
el buidatge de navalles i
ajustament de màquines
barberes.

Llibreteria, 9 (tocant la Plaça la República) BARCELONA

Consultori Mèdic del Dr. CASASSA

VIES URINÀRIES, SÍFILIS I PELL

Preus Econòmics

De 11 a 1, i de 5 a 7-Festius de 11 a 1 - Tallers, 29, entl.

TEATRE COMIC

darrera setmana

de la revista d'estiu de Campúa i Hur-
tado i música del mestre Dotres Vila,

Miss-Miss

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?
Aneu al FRONTÓ NOVETATS

CINE TALIA

SUSAN-LE-NOX

per Greta Garbo i Clark Gable

LOS 6 MISTERIOS

per Jean Arlof, William Bzery, Luis Sione i
Clark Gable

TABU per indigenes
de la Polinesia

REVISTA I DIBUIXOS

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
BARCELONA

FORA DE BARCELONA
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
ESPANYA: trimestre 3 Pesseles
ESTRANGER: trimestre 5 Pesseles

El colom de la pau,

La premsa es queixa

Aquests dies la majoria dels diaris barcelonins han dit: «La premsa de Madrid s'ha pogut ocupar dels emigrants polítics, mentre que nosaltres, fins uns dies després, no n'hem pogut dir res.»

Ara sembla que el General Sánchez-Ocaña ha promès que no tornaria a succeir. La premsa barcelonina — encara que sense comentar-ho —, podia donar les noves al mateix temps que la premsa de Madrid.

A veure si, de mica en mica, nosaltres arribarem a poder parlar fins de coses tan transcendents per la marxa del conjunt, com és la festa major de la Barceloneta.

El dia que això arribi ens semblarà que ens han obert la gàbia.

Comentaris barrejats

1. — Els anglesos es porten... el petroli.
2. — ¿Voleu dir que el Coronel Lawrence no està embolicat amb aquestes coses? ¿Voleu dir que els glesos, sempre llestos, no van matar el Coronel Lawrence per poder preparar a la callada aquest cop? L'equivocació dels qui raonen així és creure que Angla-

terra només pot produir un Coronel Lawrence. En les obres de Kipling n'hi ha un formiguer de retratats.

3. — Les postures de Mussolini cada dia són més estatuàries. Sembla que l'home vagi perdent carn i vagi adquirint marbre.

4. — Aviat s'obrirà un concurs per a eregir una sumptuosa tomba «al soldat desconegut». ¿Lloc on s'erigirà? Encara no està determinat.

5. — Comentari d'un home del dia: — «Aquests conflictes exòtics, quan no servissin per a res més, servirien perquè la gent aprengué de geografia.»

6. — ¿S'ha enrabiada perquè li han pres el petroli? ¿No havíem quedat que es tractava d'anar-los a civilitzar?

7. — El gairebé centenari Rockefeller, quan va saber això dels petrolis abissinis (s'entén, quan va saber-ho oficialment), es va posar a cantar.

Rockefeller canta únicament en els moments de més íntima alegria. Cal suposar que no ho fa gairebé, car, altrament, ja hauria explotat la seva veu per impressionar discos.

8. — Lonc en el sanedri financer del Broadway, l'Standard Oil Company ha triomfat una vegada més. I aquesta vegada com a resultat d'una carambola per taules.

9. — Les entrevistes per a la celebració del contracte es feien de nit. El comte Vinzi, malgrat els mosquits i la calor de les nits d'Abissínia, dormia.

10. — Els Estats Units defensaran els drets legítims de llurs ciutadans. I que cridin contra el capitalisme Huey Long i el seu demagògic seguici.

Un nou profeta

Aquesta vegada el nou profeta es rumanès i és pastor. A Moglavit, en plena muntanya rumanesa, aquest profeta-pastor trameta a les multituds per un mitjà més directe que el fil directe de «La Vanguardia», la paraula de Déu.

Déu, segons sembla, per comunicar-se amb nosaltres necessita sempre un intermediari receptor. Aquests receptors-intermediaris són escollits d'una faïso molt heterogènia. Però, sigui com sigui, sempre apleguen multituds, sempre són seguits per una massa fanàtica.

Diverses fotografies, de diverses revistes, ens mostren el pastor-profeta ja en actituds d'èxtasi, ja rebent, ja en treball de transmissió. Als seus peus s'estenen els devots, els enamorats de les meravelles, els recaptadors d'extraordinari.

El que no hem pogut saber, és què diu Déu en els moments actuals. ¿Recomana determinades submisions? ¿Imprecava com en els temps del Sinaí? ¿Es decanta cap al cantó del capitalisme o cap al cantó del comunisme? ¿Es partidari de la força o del dret?

Llàstima que en aquests temps de diaris gràfics i de fotografies d'art (d'art nu, naturalment), sembli més important anotar l'ordinari en fotografia que l'extraordinari en idea.

MODES

TÍSNER

Ella. — M'hauria de comprar un vestit de tardor.

Ella. — Podries adquirir aquest mateix.

Ella. — No: No em ve bé de despendre 800 pessetes.

Un pastor-profeta no és pas res de l'altra món en temps de Salvadors i d'homes-providencials. El que seria interessant —això sí— és saber les paraules que aquest pastor-profeta recull de l'altura i assabentar-se dels manaments de Déu, només amb un sol home per entremig.

Cal suposar que el pastor-profeta diu coses extraordinàries. Que no es doni però el cas —ja tan repetit— que els receptors de la paraula-missatge, de la indicació-guia, trameti més la llauna del seu aparell de recepció que no pas la idea fecunda del Director.

En aquestes ocasions, amb la imatge en tenim prou. Època de retrats, els del pastor-profeta i els del qui l'escolten, passen barrejats amb els altres!

Un aigua de tenyir per a ús de les dretes

Un agent d'anuncis d'un conegut diari d'Esquerra, anà a una casa que fan un aigua per a tenyir el cabell i els va demanar propaganda per al diari.

Què els va haver demanat! ¿Anunci d'aquesta casa per un diari d'Esquerra? De cap manera!

Aleshores, per justificar-ho, va venir un reguitzell de càrrecs contra les Esquerres. Les esquerres són menjacapellans, les Esquerres odien la riquesa, les Esquerres són el darrer de la humanitat. La diatriba va acabar d'una manera apoteòsica, amb aquesta frase: —«I, per fi, ¿com vol que donem el nostre anunci a un diari d'Esquerra, si els de l'Esquerra ni es tenyeixen els cabells, ni es pinten? Qui sap si els de la casa productora d'una renomada aigua de tenyir per a us de dretes, tenien raó!

Del dir al fer...

La declaració fou terminant: —«Ara per ara, no entrarà cap més empleat nou al Municipi.»

Així es va fer públic!

Ara que, com del dir al fer va cent llegües, ens asseguren que en una determinada secció Municipal ja han entrat dos temporers nous.

De debó? Hem dit que ens ho asseguren!

Senyor Jaumar, vostè se'n veurà un bull ¿Es cert que es pensa ascendir-lo i premiar-li els serveis portant-lo a la Generalitat i traient-se del davant l'entranca que vostè és per a alguns en el Municipi?

Adjectivació prismàtica

Una de les coses que fan riure de bon gust són els programes de Festa Major, i més que els programes, diguem-ne oficials, el programats d'entitats que fan les seves festes particulars dintre les festes generals.

Si es tracta d'una societat obrera de suburbi, hi trobareu sempre: «regi ball de rams», «aristocràtic ball del coctel», allò no vist mai en luxe i riquesa», «esplendorosa concurrència», selectes parelles», «riquíssim ball d'honor», «la selectíssima orquestina Hollywood Boys», etc. L'adjectivació d'aquests programes és prismàtica. Igualment passa amb els programes d'entitats polítiques, de les de la Lliga per amunt o per avall, com vulguin: també tot és «regi», «distingit», «aristocràtic», «fascinador», «enlluernant», «diví», «extraordinari», i tot es fa amb la col·laboració del Jazz de Santa Perpètua «Manhattan boys», o del «Nígers-jazz» de Sant Celoni.

Autènticament còmic! I que després es malparli de les classes, quan això de «regi», «aristocràtic», «selecte», «distingit», «luxós», «riquíssim», es treu amb tanta profusió en els programes de festa major!

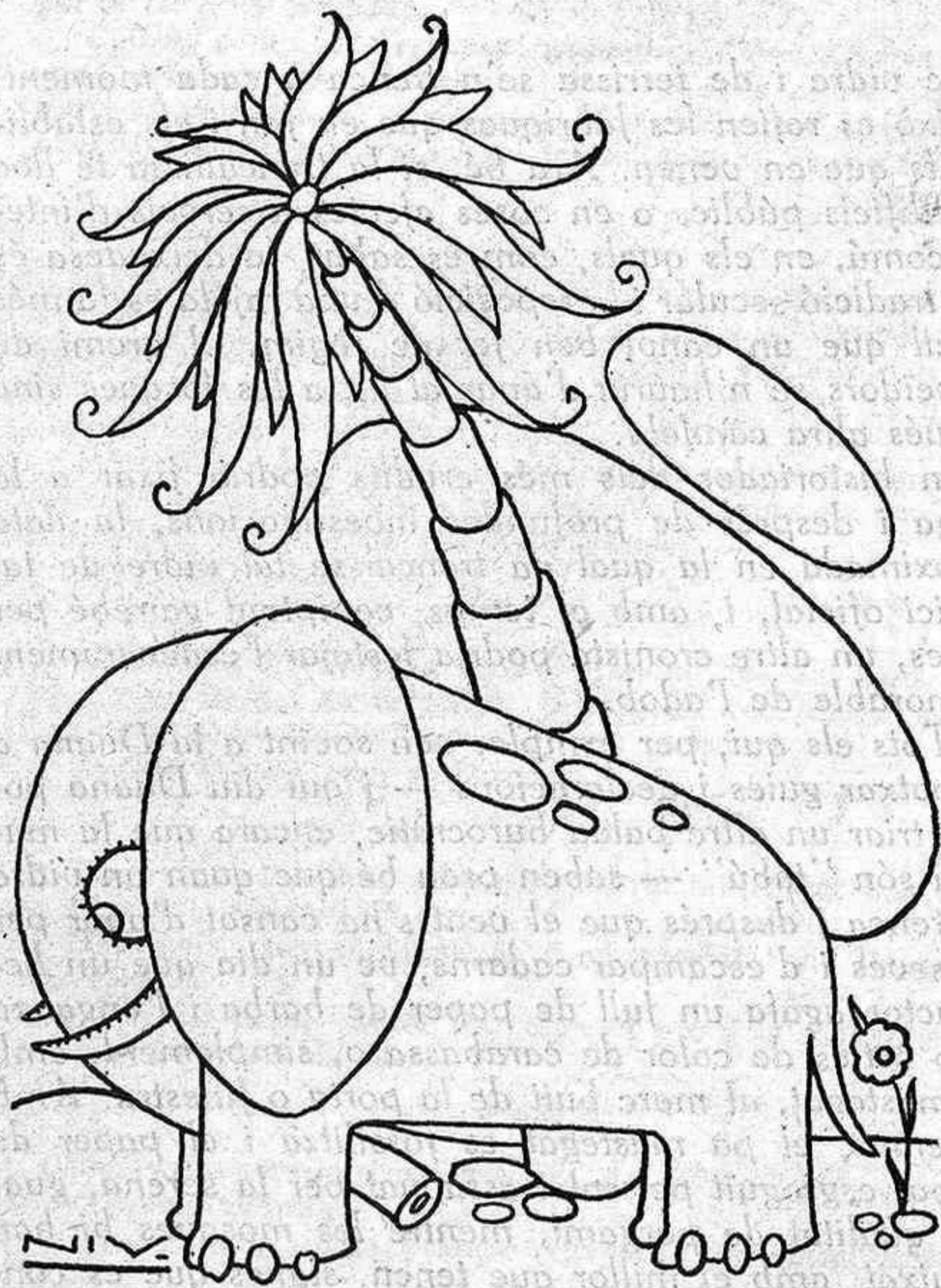
Cassimir Giralt i la sabonera

Nosaltres sentim una certa admiració per Cassimir Giralt. Per què? No ho podríem pas dir; és una d'aquelles admiracions que no es raonen.

Aquests darrers temps, sobretot, ens l'imaginem un bon xic americanitzat —home amb fortuna—, en les seves possessions de Sant Celoni. No coneixem aquestes possessions, però ens les afiguren ubèrrimes, plenes tot l'any de capons grassos, ànecs xapòtils i galls cantadors, i en les temporades corresponents de maduixes i melons. Cassimir Giralt —Falstaff pantagruèlic— passeja per entre tot aquest bé de Déu de vianda, amb un gran tabac anellat a la boca i amb una gran satisfacció d'home feliç als ulls. De tant en tant, en dies de digestió greixosa, darrera les copetes de Martel tres coronas i la tassa de cafè flairós, ens sembla que deu recordar vel·leïtats literàries, viatges al Caire, dies bohèmics, amb una certa rialla displicent i compassiva. Però Cassimir Giralt ens sembla una cosa tan llunyana, tan simpàticament llunyana...

Ja sabem que reapareix de tant en tant —cosa que no fan ni Henoc ni Elies, els dos transportats al cel amb vida— però la seva compareixença sempre ens és una benaventurada sorpresa. L'oïrem el dia que va parlar del Pare Laburu.

Però aquesta vegada l'oïrem d'una faisó especial.

L'elefant davant d'un home amb màscara per als gasos asfixiants.

—Els homes ja porten trompa. Només els manca caminar de quatre grapes.

Com si en tornar a la realitat de les nostres vides, Cassimir Giralt bracegés nedant entre sabonera...

Quant de sabó! Cassimir Giralt no parlava amb mots, parlava amb sabonera de moltes marques.

Amb tanta sabonera parlava, que després d'escoltar-lo ens sentírem remullats, afaitats i repelats. No creiem que ningú pogués dir-li: «m'afaitaràs demà»; tots es degueren sentir afaitats el mateix dia.

Cassimir Giralt ja haurà retornat al seu cel, després d'haver-se fet escoltar amb plaer en el sector radical de la nostra terra. Nosaltres, ens el seguirem imaginant entre galls, ànecs i capons, tomàtecs i pebrots, melons i síndries, en les seves ubèrrimes possessions de Sant Celoni, disfrutant d'una benaurança, que es té ben guanyada.

I el seguirem admirant amb una certa admiració que no sabríem pas raonar, car és d'aquelles admiracions que no es raonen!

Com se les diuen!

Els ex-correligionaris Bausili i Torrents, ara en camps diversos i en actuacions afins, viuen en una inefable harmonia.

Vegi's els termes en què està redactada una nota donada a la premsa per la Conselleria del Treball:

«La Conselleria del Treball de la Generalitat de Catalunya no necessita assessors oficiosos que li facin complir els seus deures.»

D'això se'n diu clatellada amb la mà estesa, perquè soni! I també se'n diu: una escena dels bons temps!

Ens costa creure...

Diu «La Humanitat»: —«Ens costa de creure que els Directors de Mercats, per indicació del Director general de Mercats, senyor Calero, es serveixin dels empleats per a propagar per les taules un diari determinat, les oficines del qual estan establertes a la Plaça de Catalunya.»

El senyor Calero té o ha de tenir altra feina que aquesta de fer de propagandista d'un diari.»

Ai, el senyor Calero, senyors de «La Humanitat»! A nosaltres també ens costa de creure-ho... Però...

Unim-nos! Unim-nos!

Els de la Lliga diuen a cada míting: «Cal que tots els catalans ens unim.»

¿Per què, ens hem d'unir, senyors de la «Lliga»?

GLOSSARI

Un altre vidre trancat

De vidre i de terrissa se'n trenca a cada moment. D'això es refien les fàbriques que en fan i els establiments que en venen. Ara bé, si la trencadissa té lloc en edificis públics o en coses afectes a serveis d'interès comú, en els quals, com és sabut, la deixadesa és una tradició secular i la reposició d'una rajola es fa més difícil que un canvi ben fet de règim, el gremi de proveïdors se n'hauria d'anar al llit a les fosques sinó tingués altra candela.

Un historiador dels més erudits podria fixar a la llarga i després de profundes investigacions, la data aproximada en la qual va trencar-se tal vidre de tal edifici oficial, i, amb el temps, comptant gairebé per segles, un altre cronista podria festejar l'esdeveniment memorable de l'adob.

Tots els qui, per exemple, van sovint a la Duana a despatxar guies i declaracions — i qui diu Duana podria triar un altre palau burocràtic, encara que la majoria són "tabú" — saben prou bé que quan un vidre es trenca i després que el vent s'ha cansat d'anar per les seves i d'escampar cadarns, ve un dia que un benefactor agafa un full de paper de barba i l'enganxa amb òsties de color de carabassa o, simplement, amb pa mastegat, al marc buit de la porta o finestra. Amb el temps, el pa mastegat es fossilitza i el paper de barba, esgroguit pel sol i assaonat per la serena, guanya qualitat de pergami, mentre les mosques hi han dibuixat, amb el millor que tenen, signes que es confonen amb l'escriptura rúnica o amb els jeroglífics egipcis.

Fa molt temps ens vam escarrassar fent la denúncia,

d'aquesta secció estant, d'un esboranc obert com una nafra en una claraboia del bell mig de la Plaça de Catalunya. La cosa feia setmanes que durava malgrat del nombrós exèrcit de tècnics i de vigilància que manté el nostre Ajuntament. Hom teniu el dubte de si es tractava d'un acte de sabotatge o d'una trampa per a caçar coloms. Una ànima caritativa va col·locar una cadira de ferro simbòlica damunt del forat, per tal d'evitar desgràcies. Finalment, no sabem a quin sant hem d'agrair que fos substituïda la peça rompuda.

Ara l'anècdota s'ha repetit, en la seva primera part, en un lloc tan cèntric i comprometedor com la Casa de Correus. Fa qui sap els mesos que es van trencar unes llosetes de vidre de la vora del quasi novell edifici. Si una carta, segons qui l'escriu, pesa, calculeu el pes d'un sac de correspondència, amb l'ajut de les rodes dels transportadors, obrant constantment damunt les claraboies! De primer antuvi, hom va tapar provisionalment els forats amb unes fustotes. Ara, veient que la cosa va per llarg i segurament no hi ha consignació per posar vidres nous — el servei de Correus a Espanya és l'únic d'Europa que deixa superàvit — uns carters enginyosos han fet un tramut de filferro que enamora i que entona (?) amb la «pompaigala» del nostre Palau de Comunicacions.

Un dia uns estrangers esguardaven encuriós la maniobra, i segurament que no encertaven a comprendre si es tractava d'un nou sistema de bústies arran de terra o bé uns forats fets a posta per a jugar al golf.

Nosaltres, amb tot, tenim l'esperança que un dia o altre la cosa s'arranjarà i qui sap si algun nét dels qui encara no són casats, sorprendrà l'avi amb la notícia que a Correus tapen uns forats amb unes rajolletes de vidre. De més verdes en maduren.

PANICAL

Esports

Cronòmetre

El viatge del combinat Espanyol-Atlètic per terres americanes

No és que vulguem sortir en defensa de l'Espanyol, en escriure les presents ratlles; és que sentim un desig de censurar els crítics que després de les actuacions dissortades del combinat Espanyol-Atlètic, han posat el crit al cel dient que no s'haurien de permetre anades com la present perquè són un desprestigi per al futbol hispànic.

Es el cas d'aquell entès que té d'alçar la cua del gat per endevinar quin és el seu sexe.

Arrel dels primers partits en què destacava l'empat amb la Selecció argentina, es produí una espectació justificada que acompanyava un silenci com el de l'espectador que segueix amb interès el treball d'un equilibrista de circ per ovacionar-lo o xiular-lo segons quin sigui el seu resultat. Les noves d'Amèrica eren favorables a la Selecció i es comentaven les seves actuacions en termes plaents per als organitzadors. Això deturà els crítics patrioters fins que una successió de partits perduts els ha decidit a comentar l'anada en termes d'oberta censura que molt possiblement haurien estat uns altres, si l'aventura de Sudamèrica reflexés un balanç triomfal i no un absolut fracàs esportiu.

¿Esperaven una altra cosa del viatge de la Selecció de catalans i madrilenys? ¿Han fet quelcom més notable equips de prestigi, els quals, amb un conjunt bregat i complet, han visitat terres de l'Amèrica del Sud?

Cal no oblidar una trista anada del Barcelona i la que també per terres americanes, però del centre, està portant a terme l'Atlètic, de Bilbao.

No és que en al·ludir aquests fets, ho fem amb la intenció

de fer ressaltar un mal general. En els temps de professionalisme en què vivim, creiem que no es poden exigir responsabilitats ni abocar censures en allò que, conservant un sentit que no arriba a ésser d'empresa, passa a ésser fet material i molt menys quan hi ha precedents de clubs nostres i també de clubs americans que han vingut a Europa en viatges d'igual condició.

Si admetem sovint, en plena competició oficial, que els partits a camp contrari són un handicap per al club visitant, més s'ha d'admetre l'handicap davant equips que han portat una temporada sencera d'actuació i que creuen el mar per jugar en terres estrangeres. Si la selecció Espanyol-Atlètic no s'ha presentat als camps estrangers amb pretensions de selecció espanyola, és injusta la censura. Lliures són l'Espanyol i l'Atlètic com equips professionals de disposar de llurs conjunts i dels elements que els constitueixen, si aquests cobren sous enlairats de professionalisme i el balanç d'una temporada s'ha tancat amb dèficit.

Sols en el cas de començar a Espanya les competicions presentant-se Espanyol i Atlètic amb equips d'escassa vàlua per omplir el lloc del conjunt absent hauria estat censurable el viatge, tenint en compte interessos sagrats d'altres cercles que concorren als nostres campionats i la minva que en l'interès del torneig s'hauria produït.

L'Espanyol ha presentat ací elements estimables que amb pocs partits arribaran a acoblar-se, i a Madrid han estat retrassats uns partits de l'Atlètic que aquell club haurà de jugar a la seva arribada.

Callin, doncs, els censors sistemàtics i que esperin la tornada dels viatgers «bohèmics». Potser haurà servit d'entrenament el viatge i un i altre equip apareixeran reviscolats en benefici de l'espectacularitat de les nostres competicions.

AQUELL

Altaveu indiscret

Passà quasi inadvertit el nostre pronòstic de la passada setmana aventurant els possibles resultats que reflexarien els partits de Sabadell, Sarrià i Girona.

Vam encertar el de Sabadell dient que guanyaria l'equip blau-grana, a Girona anunciàvem un empat que fou victòria del club visitant, a Can Ràbia pronosticàvem el triomf de l'Espanyol i es produí un empat a un gol.

Vam dir que el Barcelona no té enemic igualable a Catalunya i ho seguim creient. El Júpiter sabíem que té equip però a darrera hora es produí l'ingrés del mig-centre Soler al club del Poble Nou quan ja havíem publicat el comentari, i l'empat que anunciàvem es produí en triomf per a aquest reforç.

Al camp de l'Espanyol, l'empenta del Badalona li valgué un empat davant un conjunt que encara no ha pogut acoblar-se, tenint en compte que nou dels seus elements no hi jugaven la passada temporada.

Per la jornada vinent s'assenyalen els següents partits:

Barcelona-Girona.

Badalona-Sabadell.

Júpiter-Espanyol.

A les Corts, el Barcelona guanyarà amb dificultats, però s'imposarà a la fi. A Badalona, es produirà un empat, i al Poble Nou un empat o una victòria mínima de l'Espanyol.

Pel que pugui ésser, no acceptem juguesques.

Després de la mort de Cepeda, a la Volta a França, s'ha produït, ara, el greu accident d'Antonin Prieto, a Elberfeld. El ciclisme nacional està de pega.

Ricard Saprissa, el notable futbolista, tothom sap que és un tennista formidable. Saprissa es troba a Barcelona fent les vacances com cada any, i aprofita l'estada per jugar grans partits de tennis com els que aquests dies ha lliurat a Camprodon en el torneig internacional.

D'esportius cent per cent com Saprissa, no en corren gaires. Ell no ha oblidat els esportius d'ací i tots els anys ve de Costa-Rica per reviuir les seves gestes.

Salut, Saprissa!

Una velocitat mitjana de 217 quilòmetres per hora en un recorregut de 24, és velocitat. Jelling, el recòrdman mundial l'ha feta darrerament batent el seu propi recòrd.

Jelling és una fera amb rodes.

Els «Ploms» neden, però on són veritablement uns ploms, és jugant a wàter polo.

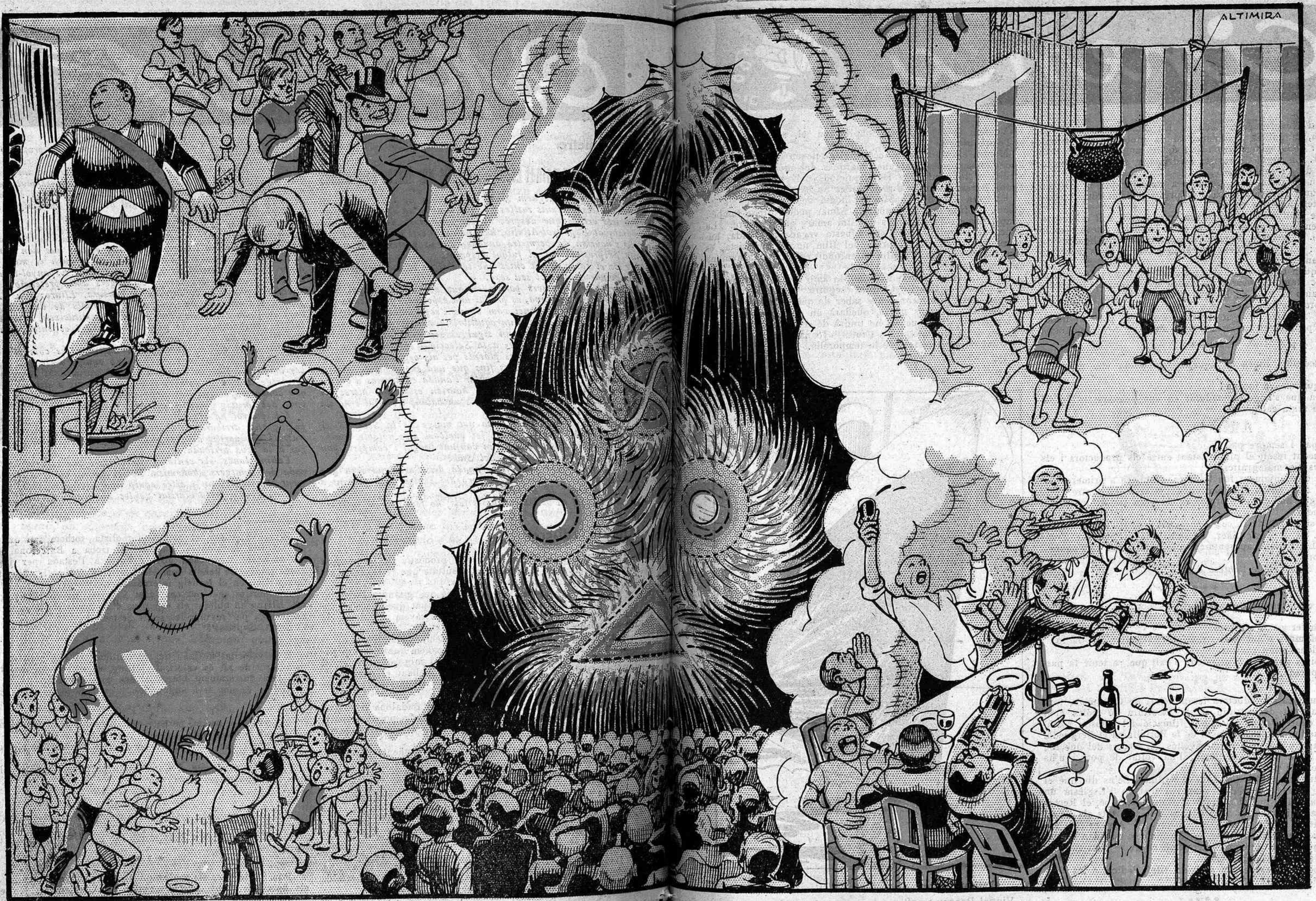
Deu gols van encaixar el diumenge davant l'equip del Barceloneta.

Val a dir però, que el Barceloneta porta uns quants polistes que en saben un niu.

En París, continua essent l'amo del Sans. Prova que corre, prova que s'enduu.

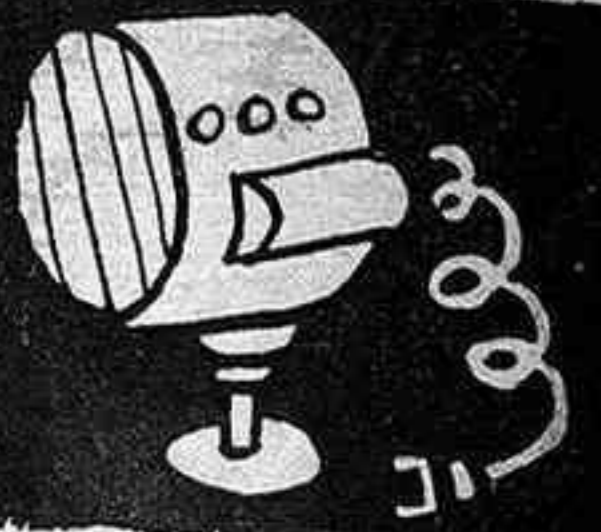
Cal dir, però, que a França avui no hi ha cap nedador com París.

Pou i Flequer, els mallorquins, van guanyar la cursa de sis hores de Reus. L'equip rutlla formidablement. No ens sorprendria que en la prova de les 24 hores quedés ben a prop del primer lloc.

Escenes d'esta major.

Cinema

Ramon Novarro és a Londres. En desembarcar del «Bengària», la policia londinenca el va protegir, fent cordó. De qui?? Dels «gàngsters»? No! de les angleses que volien petonejar. En argot de revista madrilenya, a aquestes angleses se'ls diria: «ansiosas».

Ramon Novarro va a Londres a treballar per la Brítish. Vol fer una pel·lícula èpica i després vol ésser Shakespeare i Descartes, tots dos en un.

Els de Hollywood el tractaven com un noi i el feien passar de Ben-Hur a galan mexicà, entre bandoler azteca i «niño de Ecija». A Londres, Ramon Novarro vol fer pel·lícules sensacionals: serà el Rei Lear; serà un galan faceciós dels contes de Canterbury.

I ja, quan tingui enfollides totes les angleses petoneres, el vampiresc Ramon Novarro es dedicà a enriquir la literatura anglesa amb el fruit de la seva ploma i del seu pensament. Tot un programa!

Ramon Novarro, vingut de Hollywood, es pot fer famós dintre el pensament anglès escrivint un «Anti Schopenhauer».

L'«Excelsior» lluirà en aquesta temporada una nova façana!

Però quina nova façana!

Sembla que s'hagi fet ondular en una perruqueria de senyores de sexta categoria.

Pau, pau i sempre pau

Ha quedat resolt el plet existent entre els productors i els empresaris cinematogràtics.

L'acte d'arranjament fou laboriós. Començà a primeres hores de la nit i acabà a la matinada: ja eren les quatre.

Hi hagué abraçades i promeses de gran cordialitat per a l'esdevenidor.

Portaren el pes de la conferència els senyors Edelstein per la M. G. M. i Enric Sàez, President de la Societat d'empresaris. L'abraçada, aparentment més efusiva fou el d'aquests dos senyors.

Es de desitjar que l'entesa duri.

El 14 de setembre tornarà obrir les portes l'«Intim Cinema».

S'hi ha fet grans millores.

Les columnes n'han estat tretes i s'ha pintat tota la sala, se li ha donat gran confort.

Que, si és possible, li augmenti l'èxit que va tenir la passada temporada.

Si alguna casa productora fes noticiari de Catalunya, fóra sensacionalment demostratiu de la incultura de molta gent que té el deure d'ésser culta, una filmació del claustre romànic del que fou històric Monastir de la Portella en el Berguedà. Es un claustre petitet però meravellós. El Rector del que fou monastir li ha trobat ús adient; l'ha voltat de pots i n'ha fet una cort de porcs.

Un altre cas també digne d'ésser filmat. Se'ns diu que el Rector de Sant Jaume de Frontanyà tenia a l'Església un Crist bizantí, dels que se'n diu Majestats. Doncs bé, el Rector s'entestà a tenir un Crist amb el cap tort com tots els Crists gòtics. Mitjà? Per-li serrar el cap i torçar-li. Així es féu. No sabem qui se n'assabentà i va fer escàndol. Fou quan el cap de la Majestat fou desempastat i, amb no gaire cura se'l féu tornar a la seva primera posició.

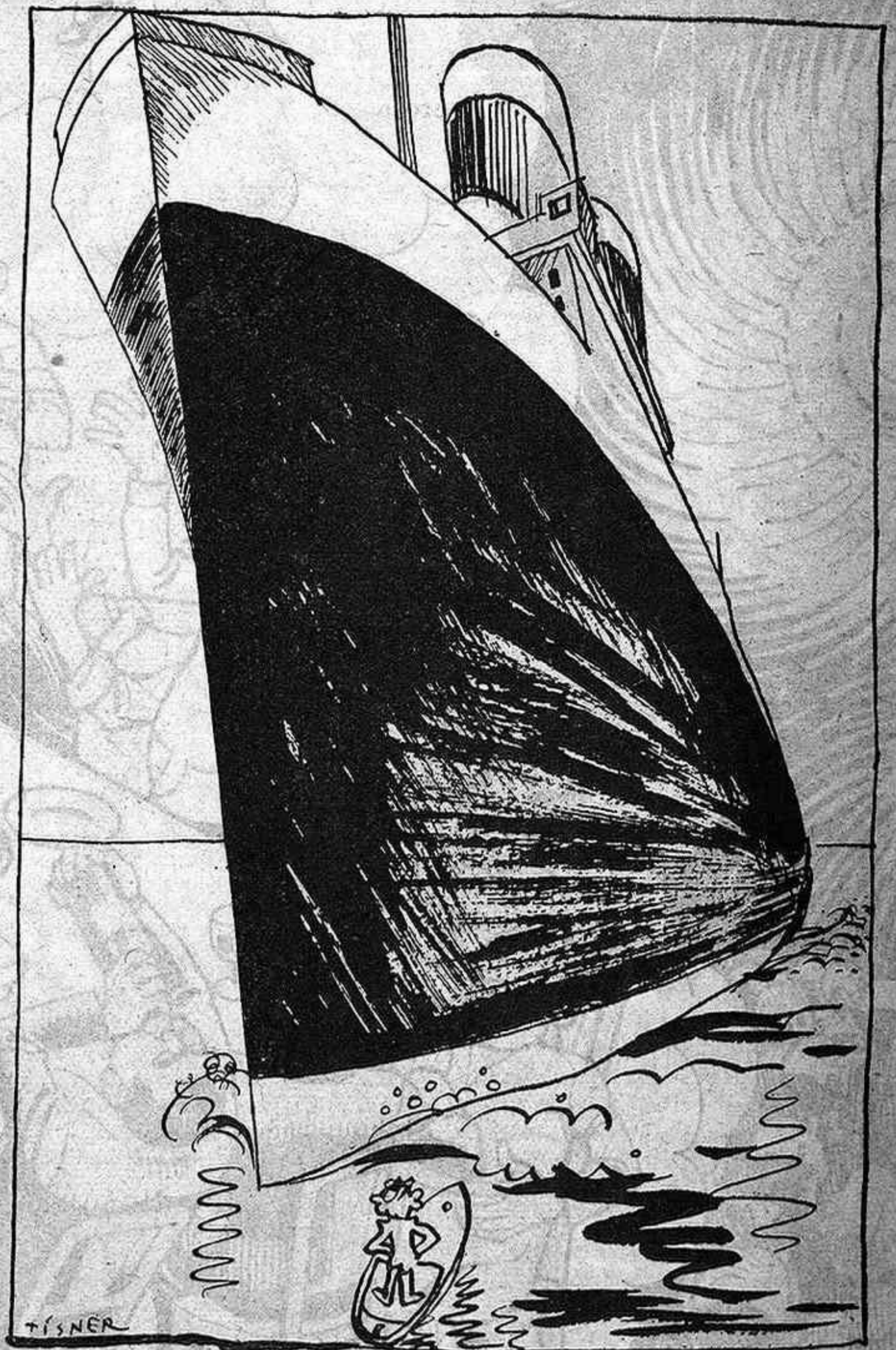
Dues bones notes per un noticiari film, dedicat a les Dretes de Catalunya!

Veurem aviat Charlie Chaplin en el seu nou film: «Temps nous?»

Mentre els nostres productors s'entretenen en astracanades i «muñozsequismes», algunes marques del món intenten fer arribar a les multituds les inquietuds dels temps presents. Franz Borsage, com a director, n'és un exemple.

El gran Charlie Chaplin no podia mancar entre els inquietos. El film que ha acabat de filmar podria dir-se també: «Capitalisme i Treball». Es un film amarg que fa riure. ¿La tònica de Chaplin? Sí! Però aquesta vegada allargada, humaníssima, crua. La sorpresa del film no és fantasista, és sorpresa de troballa. Chaplin ha enfondit en l'angoixa humana més que mai.

El seu film es veurà, barrejant-lo amb films de «vamps» i de «gàngsters». Charlie Chaplin seguirà tenint admiradors «snops» que l'admiraran sense saber de què va. Però el film de Chaplin: «Temps nous», quedarà un dels pocs films de la temporada, film que res no tindrà de comú amb les carnalades de «Gòlgotha», «Els Crots», «Joana d'Arc», etc., etc., els films de gran reclam de la temporada.

Optimisme

Vinga! Passeu o no?

nojam p

Croniqueta de la setmana

Madrid. — «El dia 1er. d'octubre s'obriran les Corts.»
Si Déu ho vol!

Ara s'ha de dir així.

Madrid. — «Aquest matí s'han reunit molts advocats al Palau de Justícia i acordaren de demanar al Poder Públic la recta aplicació de la llei de vagabunds.»
Els senyorets monàrquics estan espantats!

Madrid. — «El 15 de setembre de 1936 començarà l'Exposició de la Premsa Hispano-Americano-Filipina.»
Segons es diu, la instal·lació més interessant serà la de la censura.

Madrid. — «Els cavallers que es van escapar de «Villa Cisneros» troben, en l'actualitat, que és indigna la fugida d'un pres polític.»
Es comprèn: coses de «caballeros».

Madrid. — «La Nación» s'ha posat obertament del cantó d'Itàlia.
Molt bé!
Ja sabem que són molts més els que senten simpaties per Abissínia!

Roma. — «L'incident d'Ual-Ual serà resolt a favor d'Itàlia.»
Ens és completament «ual».

Petroli?
Una substància que taca!
Abissínia ho pot dir!

El món compta amb una nova malaltia.
La cexa.
Quanta aproximació!

A l'inventor Ram li han robat «el raig de la mort».
Suposem que en tindran també la culpa les Esquerres?

Madrid. — Ha dit en Gil Robles:
«Els Ajuntaments han d'ésser la representació del poble.»

En Pere Pujol se n'ha anat a Madrid.
Li han dedicat un sopar de comiat.
Els comensals s'atiparen molt!
Res més!

Barcelona. — ¿Tindrem Consell de Ministres a casa?
Quin honor!

Barcelona. — En Jaumar i l'Huguet s'ensenyen les ungles.
En Bausili i en Torrens esbufeguen i es barallen.
Però la coalició continua ferma com mai!

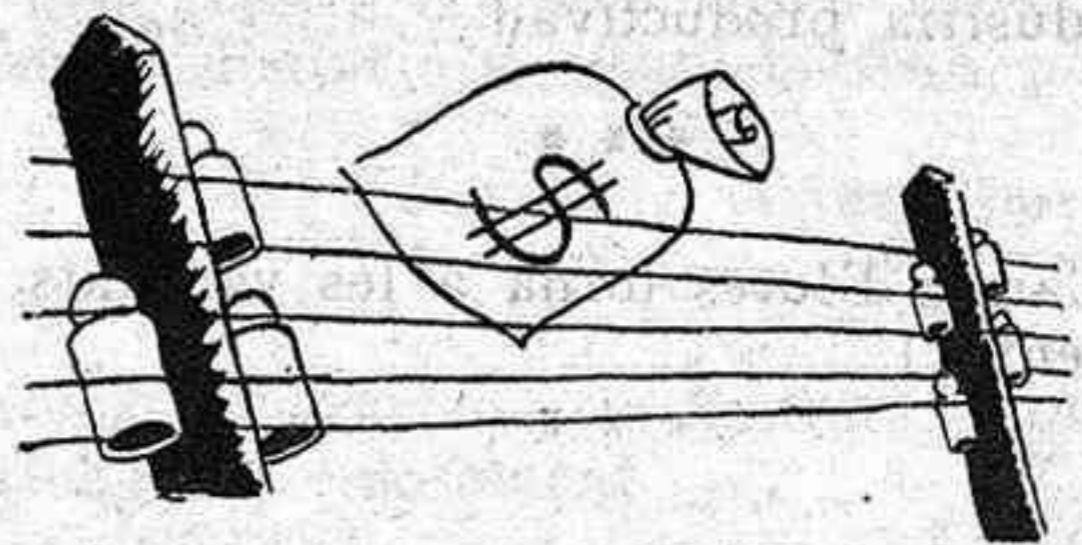
Madrid. — «La Nación» demana execucions.
Fan propaganda monàrquica!

Roma. — «Els monàrquics organitzen viatges a Roma per assistir al casament del fill del Borbón.»
Però algun d'ells ja es queixa de com resulta car l'ésser «fidel a la corona».

Madrid. — Diu «La Nación»:
«En el partido tradicionalista no hay farsantes.»
Els haurà acaparat «La Nación»?

Madrid. — «Dia darrera dia la Ceda parla del seu programa social.»
Serà per a fer por als amos?
Naturalment! No podem pensar que es cregui de bona fe que convencerà els obrers.

Tornaran a apujar-se les tarifes telefòniques?

N'estem segurs. Ja s'ha nomenat una Ponència!

Barcelona. — L'Angulo, en una de les seves cròniques, fa història ad'en Rafael de Casanoves.
Però és que l'Angulo sap història?

Madrid. — Paraules de Gil Robles:
«Las posibilidades de restauración de la Monarquía están en razón directa de las torpezas que cometa la República.»

Madrid. — L'Ortega i Gasset ha dit que el Congrés de Dret Penal celebrat a Berlín havia estat una farsa.
Ara que, pel seu cantó, en Goicoechea Coscolluela l'ha trobat magnífic.

A qui creurem? A l'Ortega i Gasset? Al Goicoechea Coscolluela?

Ja s'ha acabat l'homenatge a Lope de Vega.
 Ací també l'hem fet, era de preveure.
 I ningú no ha retret a Lope aquelles comedietes on no ens
 deixa en gaire bon lloc!
 Si algun dia ens és possible, nosaltres prendrem la paraula
 sobre això de l'homenatge a Lope.

Moscou. — «Ha mort Barbusse.»
 Es l'autor de «L'Infern» i d'«El Foc», dos llibres formi-
 dables.
 Consignem amb dol la seva mort i diem que l'elogi que en
 voldríem fer no cabria a les nostres planes.

Milan. — «A Itàlia, el ciutadà que té set fills no paga im-
 postos de cap mena.»

Una nova indústria productiva!

Madrid. — Carme Flores torna a les varietats.
 Pas a la joventut!

—¿Són d'aquí aquests melons?
 —No: enguany a Barcelona els melons vénen de fora.

Madrid. — Diu «Ya»:
 «Els darrers crims i atemptats obeeixen a una tàctica que
 dirigeix Moscou.»
 Si els soviets no existissin els trobaríem a faltar molt!

Madrid. — Manuel Bueno diu des d'«A B C», amb refe-
 rència als catalans: —«Gente llana, afable y laboriosa, que
 siente una legítima pasión por las cosas de su tierra.»
 Ai, Manuel Bueno que has agafat mal camí en el diari
 d'en Luca de Tena!

TELÓ ENLAIRE

«Adriana i l'amor», comèdia dramàtica en un acte i dos
 finals, original de Lluís Capdevila, publicació «El Nostre
 Teatre», amb un pròleg-fuetada d'Ambrosi Carrion.

«Adriana i l'amor», la comèdia dramàtica de Lluís Cap-
 devila, que hem llegit amb molt de gust i que creiem no
 veure representada, té moments d'una gran teatralitat i és
 absolutament teatre. No és del teatre que diuen que és teatre,
 i que ha arribat a deixar el teatre buit, és d'un altre teatre,
 del teatre que, conreat amb fe i entusiasme, podia tornar a
 portar gent al teatre.

Així ho creu Ambrosi Carrion, l'il·lustre prologuista de
 l'obra, i així ho creiem nosaltres. «Adriana i l'amor» ni és
 teatre estrany, ni és teatre esotèric, ni és teatre fantàstic. És
 teatre normalíssim, diguem-ne corrent. Una mare que lluita
 entre l'amor de mare i l'amor de dona. Com es pot veure, el
 tema no és rar, ni inversemblant, ni nou: és un tema clàssic.
 ¿Què farà irrepresentable l'obra de Lluís Capdevila? La for-
 ma. Els seus personatges parlen acuradament, diuen coses,
 es mouen en un ambient estudiat.

L'autor es dona llamps, els embolcalla de paisatge, escriu
 els suggeriments que els seus personatges li evoquen, els mou
 amb art recercat, els agrupa amb ciència. Això fa impossible
 la representació de l'obra de Lluís Capdevila.

En un teatre de veritat —teatre que cercaria tots aquests
 elements— les notes d'«Adriana i l'amor», servirien per al
 Director d'escena perquè les apliqués amb certesa. En el tea-
 tre on es fan aquestes «cabòries» tot són dificultats i destorbs.
 Ai, fer una escena amb llum blava! Ai, construir un grup que
 pugui evocar un quadre!

El pròleg que Ambrosi Carrion ha escrit per a l'obra, és
 un clam fervorós a favor del Teatre digne. L'obra de Lluís
 Capdevila pertany a aquest teatre. I repetim que això és l'únic
 que sembla que la pot fer irrepresentable, car, per altra part i
 parlant teatralment, té tots els elements del teatre simple:
 interès, emoció i escenes que fan bonic.

Santpere va al Còmic i farà castellà amb en Campúa. Amb
 Mapy Cortès i Ignasi Leon, Santpere actuarà de «vedette» en
 l'obra de Borràs i Sánchez-Boxa: «El Hombre Invisible».

No hi diríem res sinó fos una declaració que ha fet en Sant-
 pere: —«Yo actuaré en catalán mientras el público lo quiera.»

Ens sembla que hauríem de començar a sortir contra el
 mite que el públic català no vol català. Els qui no volen
 català són la majoria dels Empresaris.

Els han pujat al cap dos o tres èxits excepcionals —ja de
 política ja de bestiesa— i van amb la llengua fora, com per-
 diguers cansats, cercant l'obra de les dues-centes represen-
 tacions.

Una temporada normal de teatre català donarà o no do-
 narà aquesta obra. ¿Per què entretenir-se en cercar? Els em-
 presaris no tenen res a veure amb Catalunya, ni amb el seu
 teatre; és més: li exigeixen un rendiment superior al que
 exigeixen a l'altre. Volen l'obra d'èxit segur. Per això han
 cotitzat Josep M.ª de Sagarra i l'han fet malbé exigint-li
 l'obra.

A Gràcia, Assumpció Casals va deixar-hi grans simpaties
 i hi era esperada aquesta temporada que s'apropa. L'Empre-
 sari d'una tal Saiz o Saez de Mieres llogà el Teatre. A Romea
 van fer diner amb «La Plaça de Sant Joan», però enyoraven
 els temps d'«El Divino Impaciente», temps que, ai!, no han
 tornat. Aquest «Impaciente» ha estat el somni boig de molts

empresaris. L'Alugès, quan va intervenir en la temporada subvencionada de Teatre Català, recordant «El Divino» llençava cada sospir que trencava el cor. Ara no diu res; però les temporades del Poliorama continuen essent dolentes, malgrat de donar-hi «això que vol el públic».

I amb referència a Santpere, hem de dir el mateix. Santpere, en aquests darrers temps, no sabia on anava, tot eren tanteigs i sospirs per als grans èxits passats: «La Marieta de l'ull viu» i «La Reina ha relliscat». La seva companyia havia anat molt de baixa. Els autors de la casa es reduïen als que havien fet grans èxits, sense temps per esperar els èxits dels nous. Una impaciència corria a través de l'escenari de l'Espanyol, on no hi havia un criteri fix ni es sabia què és volia fer. El públic? No, Santpere, no! Vostè, com a empresari. Es passava del drama al vodevil i del vodevil a l'obra arrevistada: el públic un dia va demanar calçotets i camises; doncs calçotets i camises, sense canviar de matís ni pensar en el cansament del públic. El públic no vol català? El que no vol el públic és grisor, repetició, seguretat de tenir-lo a la butxaca. Hi hagué un moment que Santpere va creure que el públic tenia «el deure d'anar-lo a veure». I el públic no està per a aquests deures, molt menys i diguem-ho d'una vegada, quan ja fa un parell o tres de temporades que no es fa teatre català malgrat que s'estrenin obres escrites en un català, més o menys català. Han fet teatre català la Vila i en Daví? No! Es teatre català «Miss-Thery»? No! ¿Son teatre català algunes de les obres d'èxit de les passades temporades? No; ¿Doncs a què ve això de dir que el públic català no vol teatre català? El que no vol és teatre de l'altre, la qual cosa vol dir que el públic conscient de Teatre Català, com que sap que no li'n donen, ja no va al teatre.

I si es vol insistirem, i precisarem encara més!

Sembla que Jaume Borràs debutarà aviat a Madrid amb l'estrena de «Don Cascabeles» d'en Vidal i Planàs.

Jaume Borràs, segons diu ell mateix, està realitzant el somni de la seva vida. Ja havia treballat a Madrid però es veu que aléshores no el van comprendre. Ara hi torna, i ara el comprendran: —«No me importan mis triunfos de fuera —ens ha dit (suposem que no es tractarà dels seus triomfs a Barcelona, car ací sempre li han dit «Borràs, el malo»)—. Todos los cómicos buscamos la consagración ante el público y especialmente ante la excelsa crítica de la capital de España.»

Ai, sí! Que el consagrin! Que el consagrin!

Hem rebut el número 84 de «Catalunya Teatral» de l'Apel·les Mestres.

No és pas d'allò més reeixit d'aquest il·lustre autor, però

la casa Millà ha fet un servei a l'escena catalana publicant-la. Una obra d'Apel·les Mestres és sempre una obra d'Apel·les Mestres!

La direcció d'«El Nostre Teatre» ens ha adreçat la carta que segueix i que reproduïm amb molt de gust:

«Sr. Director de «L'ESQUELLA DE LA TORRATXA». — Ciutat.

Distingit senyor: Molt us agrairé que vulgueu inserir en el número vinent del periòdic que tan encertadament dirigeu, la nota que a continuació transcriu la qual he redactat per iniciar el contacte amb l'autor J. Puig i Pujades i perquè sigui una realitat el suggeriment fet per aquest setmanari:

«La Direcció d'«El Nostre Teatre» ens prega la inserció de la nota següent:

«La nota publicada en la secció «Teló enlaire» de «L'ESQUELLA DE LA TORRATXA», l'he llegida amb veritable complaença, perquè assenyalava les possibilitats d'incorporar a la col·lecció «El Nostre Teatre» obres inèdites de J. Puig i Pujades.

«Cal constatar que la comesa de la biblioteca «El Nostre Teatre», des de la seva fundació, és renovar la dramàtica catalana, per a la qual cosa ve emprant mitjans tan eficaços com publicar només obres que mai no hagin estat impreses i editar-les sense els honors de l'estrena, que és una nova modalitat establerta a Catalunya per «El Nostre Teatre». Si aquestes normes han estat seguides per a les produccions escèniques d'altres autors, no cal dir que també poden ésser-ho per a les obres de J. Puig i Pujades. Per tant, tota vegada que fins ara aquest autor no m'ha ofert la publicació d'obres seves, apròfito l'avinentesa per demanar-la-hi, puix que en la col·lecció «El Nostre Teatre» tenen cabuda tots els autors catalans, sense distinció de llurs matisos polítics.»

Artur Guasch Spick

Director d'«El Nostre Teatre»

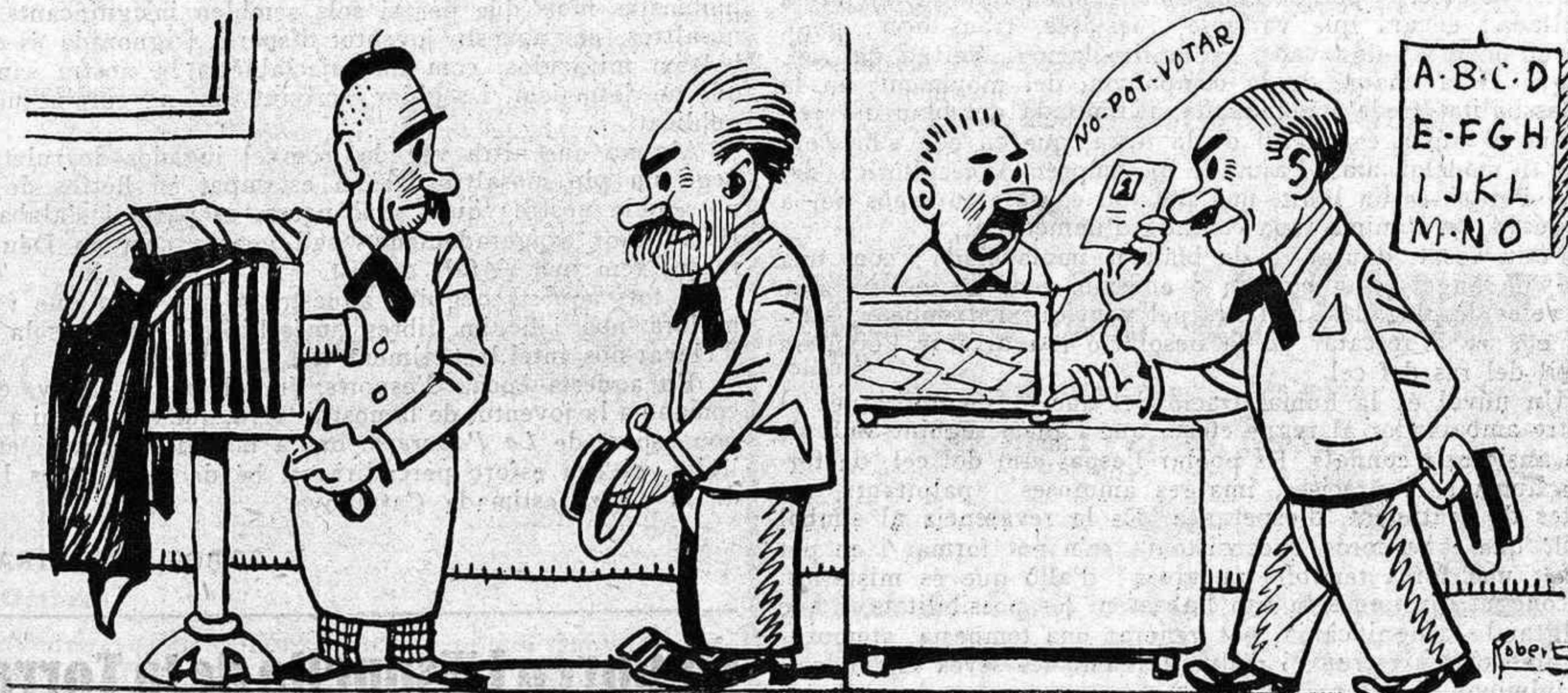
Donant-vos les gràcies a la bestreta, molt em plau de poder-vos saludar afectuosament.

Artur Guasch Spick

Director.»

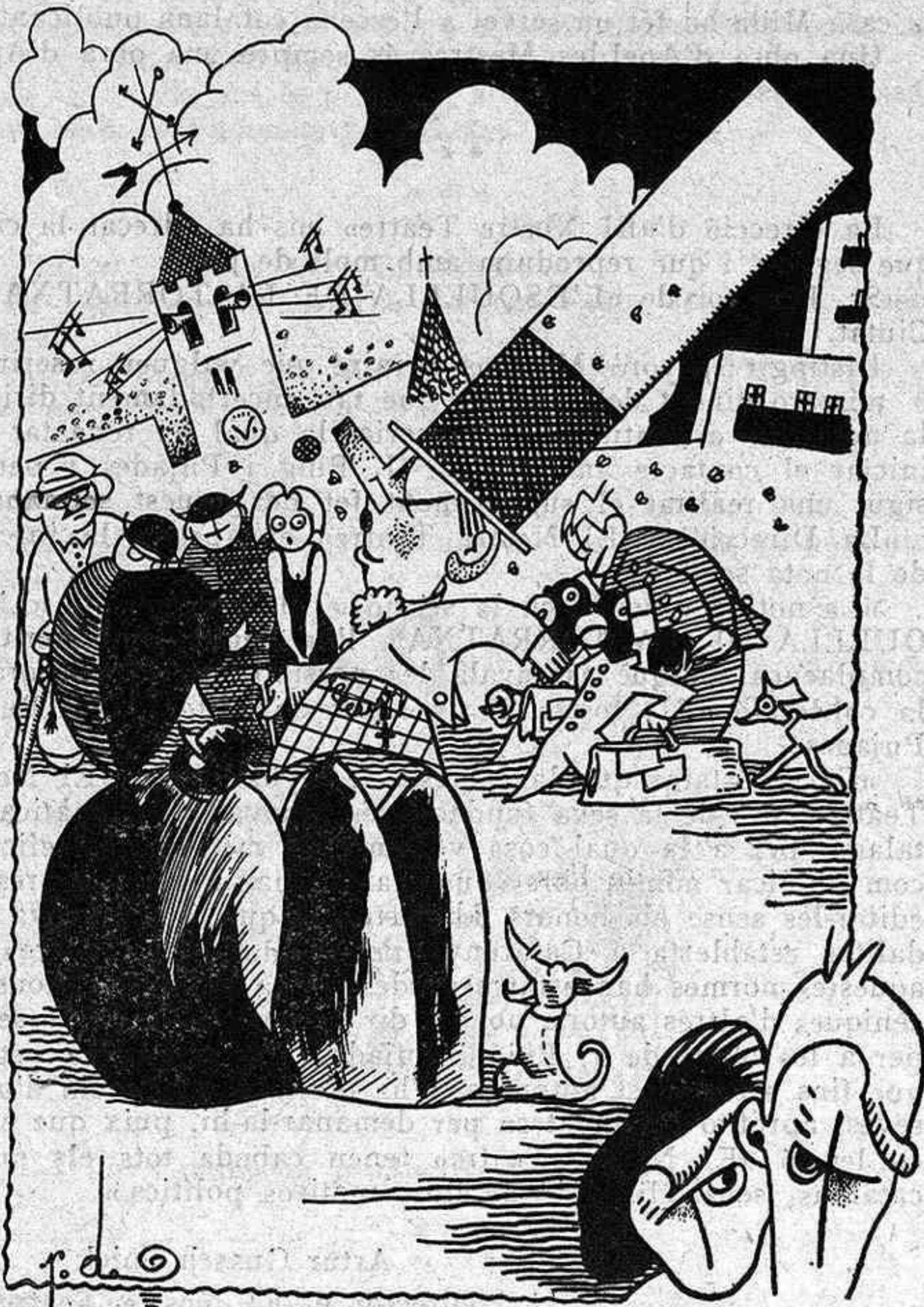
Llegiu L'Esquella de la Torratxa

EL CARNET ELECTORAL

El dia de fer-se retratar!

El dia de votar!

Rebut i apoteósica

- ¿És un home de gran intel·ligència?
- És un que ha fet diners!

ELS NUVOLS

Per què els artistes—els poetes, els pintors—amen tant els núvols? Perquè són la imatge física de la il·lusió, d'allò que és fugisser, inassolible, del somni. Per llur forma canviable i fantasiosa simuladora de tot el que la imaginació li vol fer crear: palaus i castells encisats i meravellosos; ròssecs purpuris majestuosos, reials; sang vessada tràgicament; flames roents, enceses. O perquè és la concreció en l'infinit, la forma retallada; encara que variable, inestable, transitòria; però, per un moment destacada en la desolació i solitud del cel. Perquè és la imatge de la companyia, del moviment, en la impassibilitat freda i inanimada, il·limitada del blau del cel. Perquè el núvol és un fill de la terra, que en ella s'ha congreiat i modelat amb l'ajut de la empremta escultòrica del vent. Perquè és un límit, una fita, un consol, un repòs per a l'esguard, on l'ànima topa cansada d'immensitat.

Petit, rosat, daurat, o de blancor immaculada; com una rosa, un àngel o un colom; o enorme, com un vaixell amb les veles desplegadas, inflades pel vent que les empeny, sempre ens ve a rescatar de la desolació i a aixecar l'eixutesa hostil del ras del cel.

Un núvol és la humanització del que és incorpori; és el nostre ambaixador al regne etern, que l'anem seguint amb els ulls ansiósos i confiats. Es poblar l'espai erm del cel, de formes humanes i precises, imatges amoroses i palpitants, calentes de sentiment, d'esperança. És la reverència al símbol d'allò que és vaporós, inconsistent; se'n pot formar i en pot néixer una força terrible, poderosa; d'allò que és misteriós, desconegut, que no se'n sap l'abast ni les possibilitats, i que malgrat la insignificància, pot generar una tempesta, atemoritzar amb el seu retruny i enlluernar amb les seves esplendors, en fulminar el llamp i el tro. O convertir-se en aigua, benefactora o devastadora; en aigua, abundant i generosa; en

aigua, polida i bona, dòcil a l'home; en aigua, fresca i frescor en la calda; en aigua, que quan troba el seu repòs, apar l'ull encantat, pensatiu, que com si es recordés del que era, emmiralla, acollidora, els seus germans els núvols que encara roden pel cel; en aigua, impetuosa i bullidora, com la sang de les nostres venes, que ella genera, i que acanalada i regida és fecundant, nodridora i purificadora.

Perquè és una cosa alada, delicada, subtil, encarnació de l'esperit, de l'ànima, envoltant-se'n cel enllà, susceptible de convertir-se en totes les riqueses i meravelles per la màgia de la llum del sol.

Es un nimbe, una aurèola, un soli: és la glòria.

Es informe, caòtic, i arrodonit. És el començ i la fi. És el que s'arrossega a ran de terra i el que ascendeix a les altures.

Es la plenitud i la buidor. Es un vel aeri o un mantell feixuc.

Es la calma i la fúria; és la gràcia i la deformació. Podríem dir que és canviant i estable com la mateixa vida.

JOAN PARDELLANS

LA PAPERERA

Heus aquí un insignificant mot, que és el malson d'una minoria de la nostra joventut.

Molts dels que formem aquesta minoria—jo un d'ells—podria dir que juguem al joc de la paperera, doncs igual que el jugador de *ruleta*, tenim els nostres plens, vermells o verds segons ens acompanyi la nostra sort.

Quan enviem algunes quartilles en una revista o setmanari, no podeu suposar, estimats lectors, amb quina frisança i amb quina engúnia esperem el número següent, en què hem enviat el nostre article.

Abans de llegir l'article de fons—del savi de la casa—i passant per alt tots les il·lustracions ja som en la secció de l. Correspondència. El moment és crític, anguniós, no t'atreveixes a mirar, fit a fit, la secció fiscalitzadora, com si per endavant coneixessis la resposta. És necessita ésser un veritable temperament de Napoleó per a afrontar la situació. A la fi et decideixes, a la una..., a les dues... i, sigui el que Déu vulgui.

La majoria de vegades fracassem rotundament: ens han tirat la clau—com vulgarment es diu en termes de joc—. El fiscalitzador amb l'insignificant mot de no serveix, ens tira a terra plana, totes les nostres il·lusions de narradors i de dramaturgs, doncs el qui més i el qui menys de nosaltres ens creiem portar dintre la pensa un Guimerà, un Rossinyol o un Iglésies.

Altres vegades, un poc més afortunats, ens dona unes breus paraules d'esperança com: està bé, però no és d'actualitat; serveix, però no és publicable; continueu enviant, etc. Aquests inofensius mots que per si sols semblen insignificants, per a nosaltres, per aquesta joventut dispersa i ignorada és com un bàlsam miraculós, com un injectable a la nostra sang i fa que no desmaiem, i seguim escrivint vins a veure'ns un escrit publicat.

Alguna que altra vegada, com el jugador de ruleta ensopega un ple, nosaltres veiem estampat en lletres de motlle un article nostre; quan això passa, es parla i s'alaba el seleccionador exageradament i se'l venera com un Déu, i tots reconeixem que el fall és just.

I, tots aquests neguits, aquestes alegries, fa que vulguem millorar-nos, i llegim llibres i més llibres, amb la sola il·lusió d'elevant-nos intel·lectualment.

En aquesta època d'esports, futbol, boxa, rugby, etc., recomano a la joventut de la nostra terra, que es dediqui a aquests nou esport de *La Paperera*, on, a més de trobar-hi emoció i lluita, el seu esforç perculdirà en bé de les nostres lletres i de la nostra estimada Catalunya.

J. CABOT I SUBIRANA

Compreu L'Esquella de la Torratxa

ESQUELLOTS

La Premsa madrilenya es plany del manteniment de la censura, senyora molt respectable que es conserva fresca com en els seus millors temps de l'era «fernandista», malgrat la seva activitat i de les poques vacances que s'ha pres en un terme de més de cent anys.

Els diaris de Barcelona ja s'acontentarien que els deixessin dir el que publiquen els de Madrid i nosaltres ens donaríem per molt satisfets si, com a mal nenor, ens permetessin donar les notícies i fer els comentaris que encara poden inserir certs diaris barcelonins.

Es veu que sempre hi ha un pitjor...

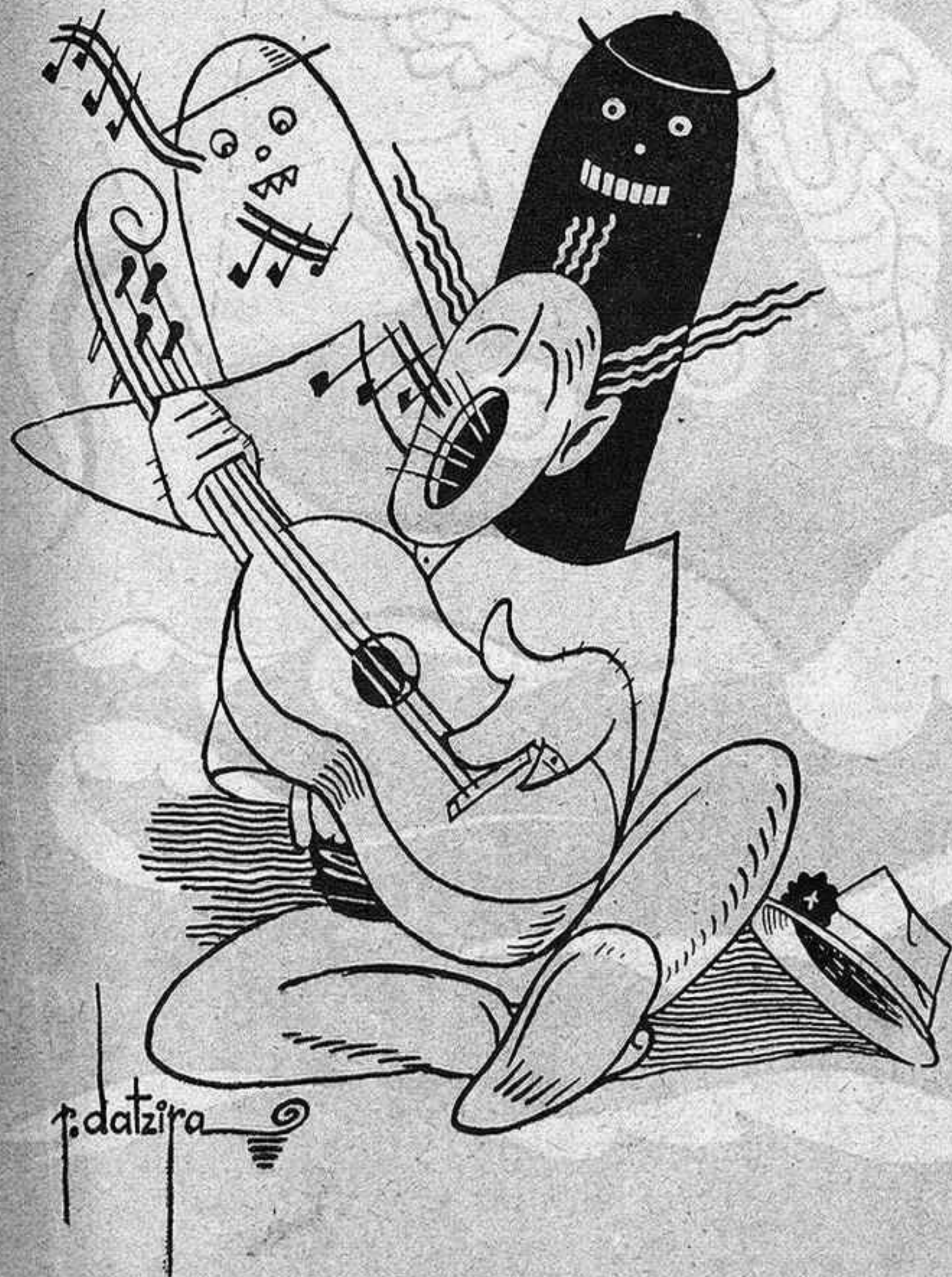
Compreu L'Esquella de la Torratxa

Què, si anirem a l'homenatge? No som prou pobres ni prou rics per a assistir-hi en qualsevulla de les dues condicions precises.

A més, com que no som de fora, no podem aprofitar l'avantatge de la rebaixa de trens per anar al futbol, a la platja o a fer volar coloms.

No ens resta més que desitjar una bona arribada i un feliç sojorn als forasters i que conservin un bon record del viatge.

Ha marxat, a la fi, cap el vell imperi dels Azteques l'honorable representació que Espanya hi envia en signe d'amistat i en virtut de certes afinitats històriques.

Ombres

La blanca:—¿Què dimoni baladreja aquest ximple?

La negra:—Deixa fer! Molt millor per a nosaltres. Mentre canta no pensa!

Ha estat molt comentat en el que en diuen cercles literaris i teatrals, el traspàs a l'escena castellana del catalaníssim actor Josep Santpere.

Hi ha qui diu que no se li coneixerà el canvi d'idioma.

Llegiu L'Esquella de la Torratxa

Ha mort Manuel B. Cossio, el gran educador, l'home exemplar, el savi autèntic que no s'havia mostrat mai en espectacle. Company de Francisco Giner de los Ríos, fou amb ell l'ànima de la «Institució lliure d'Ensenyament». Els jesuïtes i els de la seva corda, no el podien veure. Això fa més valuosa l'obra de Cossio.

En els primers mesos de la República del 14 d'abril, hom va pensar en Cossio per a conferir-li la més alta magistratura del nou règim; però l'estat precari de salut del gran ciutadà li privaren de fer a la república aquest honor. Fou una llàstima, car Manuel B. Cossio tenia les condicions necessàries per a ésser un President ideal d'una República.

**Aquest número ha estat
visat per la censura**

**El millor Canòdrom
KENNEL**

Reuneix els purs sangs seleccionats
Serveix els més complets programes
Ofereix les màximes garanties

CURSES DE LLEBRERS

Avui nit i totes les nits
Dissabtes i Festius, tarda i nit

Servei de Taxis col·lectius i Autobussos
lletra P. desde la Plaça de Catalunya

BIBLIOTECA DE LA CIUTAT DE BARCELONA

VINYES

L'any de la picor

El Negus ha venut unes concessions de petroli a una Companyia Nordamericana. (Dels diaris.)

El de l'ullera.—Deu ésser cap allà, perquè veig que tothom es grata el cap.